

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség Kárász-utca 9.
Telefonszám: 305.
Egyes szám ára 10 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR SZEGEDEN
egész évre . K 24— félévre . . K 12—
negyedévre K 6— egy hónapra K 2—

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDÉKEN
egész évre . K 28— félévre . . K 14—
negyedévre K 7— egy hónapra K 2-40

Kiadóhivatal Kárász-utca 9.
Telefonszám: 81.
Egyes szám ára 10 fillér.

Szeged, 1916.

V. évfolyam 175. szám.

Szombat, július 29.

LEGUJABB.

BERLIN: Julius 27-ikén éjjel egy segéd-cirkálónk Arensdtól 15 tengeri mértföldre elfogta az „Eszkimó” nevű felfegyverzett angol gőzöst és beszállította hazai kikötőbe.

BERLIN: Julius 27-ikén Brüggeben a tengerészeti hadtest tábori bírósága ítélkezett Charl Fryatt, a „Brussles” nevű zsákmányolt angol gőzös kapitánya ellen. A vádlottat halálra ítélték, mivel nem tartozott a fegyveres tengeri haderőhöz és múlt év február 28-ikán a Mas világítóhajónál nekirohanással támadást intézett az U 33. német tengeralattjáró ellen. A vádlottat, a hajó első tisztjét és kormányosát az egy alkalommal tanúsított vitéz magatartásáért az angol admirális 1—1 aranyórával jutalmazta meg és az Alsóházban dicsérettel emlékeztek meg róluk. Az akkori találkozásnál az angol gőzös anélkül, hogy a tengeralattjáró jelentését figyelembe vette volna, az elhatározó pillanatban megfordult és teljes gőzzel neki rohant a tengeralattjárónak. A tengeralattjáró a pusztulástól csak úgy tudott menekülni, hogy azonnal néhány méterre a víz alá süllyedt. A vádlott kijelentette, hogy ezen eljárásban az angol admirális utasítását követte. A halálos ítéletet július 27-én délután hajtották végre; az elítéltet agyonlőtték. Az angol kereskedelmi hajóknak a német haditengerészet ellen való franktirór eljárása ebben az esetben későn ugyan, de elvette méltó büntetését. (M. T. I.)

ROTTERDAM: Az angol veszteséglistája 24-ikén 608, 26-ikán 406 és 27-ikén 216 tiszt nevét sorolja felül. Ezek közül 314 elesett.

LONDON: Haig tábornok jelenti: Az éj folyamán erős tűzérési tevékenység volt. Az ellenséges harc vonal visszazoritását folytatjuk.

WASHINGTON: A Reuter-ügynökségnek érkezett jelentés szerint Amerika tiltakozó jegyzéket intézett Angliához, az Egyesült Államok egyes kereskedőinek a fekete listára való helyezése miatt.

STOCKHOLM: A svéd hadsereg és haditengerészet tagjai részére kiadott összes szabadságolásokat visszavonták. A kormány újabb tiltakozó jegyzéket készül intézni Oroszországhoz.

LUGANO: A Corriere della Sera jelentése szerint az orosz offenzíva még nem érte el a tervbe vett kiterjedését. A nehéz ágyuk száma folyton növekedik; a front egy szakaszán 600 ágyu ontja a tüzet.

GENF: Biztos jelek szerint a francia seregben óriási a légénység hiány. Minden zászlóaljából egy századot elvezényelték, hogy pótlásukul szolgáljanak.

Heves harcok Brodyért.

— Az oroszok újabb volhiniai offenzívájának eredménye: csekély terület nagy áldozatok révén. — Az ellenség erős támadásai Lipót herceg és Linsingen frontja ellen. —

BUDAPEST, július 28. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) A Fekete Cseremosz felső folyásánál több orosz támadás meghehíusult.

A Brodytól északra levő területen az ellenség tegnap egész napon át folytatta rohamait a késő délutáni órákig. Állandóan visszavetve vitézül harcoló csapataink által, egy lépésnyi teret sem tudott nyerni. Csak az este megindított újabb tömegtámadás után sikerült az oroszoknak a Lesniowtól Brodyba vezető úttól keletre állásainkba benyomulniok. Csapataink folytatják a harcot Brody déli szélén.

Volhyniában Pustomytynél cs. és kir. osztagok elűzték az ellenséget egy előre-tolt elősáncból. Swininchytől északkeletre az oroszok egy helyi betörésével szemben ellentámadást indítottunk meg.

Julius közepén az ellenség négy heti szünet után Volhyniában újból megkezdte offenzíváját. Ennek eredménye a mai napig annyiban foglalható össze, hogy a mi résziünkön nyolcvan kilométer széles arcvonalarészt tizenöt kilométernél nem nagyobb mélységben visszazoritották. Ezt a csekély területnyeréséget az ellenség su-

lyos támadások szakadatlan sorozatával iszonyu áldozatokkal fizette meg.

HÖFER altábornagy,

a vezérkari főnök helyettese.

BERLIN, július 28. A nagyfőhadiszállás jelenti: Hindenburg tábornagy hadcsoportja: A helyzet általában változatlan.

Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoportja: Az oroszok támadásait nagy erővel megújították. Tegnap délután óta hat ízben hasztalanul indultak támadásra két hadtesttel a Gorodiscétől keletre a Skroboza—Wygoda arcvonala ellen, további támadások folyamatban vannak. Ljachowiczétől északnyugatra levő Szczara-állásaink előtt két hadosztály támadó hullámai több ízben özlönlöttek vissza. Az ellenség veszteségei igen súlyosak.

Linsingen tábornok hadcsoportja: Swininchytől északkeletre az oroszok támadásai egyelőre tért nyertek. Az ellentámadások folyamatban vannak. Pustomytynél osztrák-magyar csapatok rohammal verték vissza az oroszokat az előállításokból.

Bothmer gróf tábornok hadserege: Különös esemény nem történt.

LEGFŐBB HADVEZETŐSÉG.

Az olasz arcvonalon nem volt nagyobb tevékenység.

BUDAPEST, július 28. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) Az egész arcvonalon nem volt nagyobb tevékenység. A haghisi medencében egy járőrvállalkozásunk foglyokban 1 tisztet és 27 főnyi legénységet eredményezett.

A Paneveggio területén az erős ellenséges tűzérési tűz tovább tart. Kiseb olasz osztagok előnyomulását már tüzelésünkkel megakadályoztuk.

HÖFER altábornagy,

a vezérkari főnök helyettese.

Tengerészeti repülőink sikeresen bombáztak olasz katonai telepeket.

BUDAPEST, július 28. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) Julius 27-én reggel tengeri repülőrajunk az otrantói, molai, bari-i, giovirazzoi és molfettai pályaudvarokra, katonai tárgyakra és gyárakra igen sikeresen dobtak nehéz, könnyű és gyújtó bombákat. Nevezetesen Bariban értek el

pusztító telitalálatokat, a vasúti épületeken, gyárakon és a kormányzósági palotán is nagy tüzeket figyeltek meg.

Heves lövetésük és az ellenséges védőrepülőgépekkel folytatott harc ellenére repülőrajaink sértetlenül tértek vissza.

A HAJÓRAJ PARANCSNOKSÁGA.

A cenzura.

A cenzuráról való elmélkedés különösen akkor válik aktuálissá, amikor az ország legfőbb alkotmányos szerve: a parlament ülésezik. Azért aktuális főleg a cenzura ilyenkor, mert szabadon megnyilvánulhat felőle a vélemény és azokat a sérelmeket, amelyeket ez a rosszul bevált intézmény ejt a sajtó szabadságán, az élő szó erejével nyilvánosságra lehet hozni, méltánytalanságait az egész nemzet előtt fel lehet hánytorgatni anélkül, hogy a cenzura, mely minden más esetben a saját működésének bírálatát is képes megakadályozni, ezuttal közbeléphetne.

A képviselőházi üléseken, nemcsak minálunk, hanem a kontinens minden művelt államában a hivatalos tényezők részéről is elhangzott az a megállapítás, hogy a cenzura: *szükséges rossz*. A megállapítás hiányosságát legjobban mi érezzük, újságírók és büszkén mondhatjuk, hogy érzi már a közönség intelligens eleme is. A cenzura: főleg rossz, de nem szükséges. És minél tovább tart a háború, mely ennek az intézménynek a létjogosultságát biztosítja, annál jobban érezzük a cenzura hiányosságát és visszasságát, amely két éves fennállása óta ahelyett, hogy fejlődött volna, mindinkább a haladás ellen való szellemről tesz bizonyosságot.

Érezzük ezt különösen mi, vidéki lapok és különösen olyankor, amikor a képviselőház nem ülésezik. A helyi cenzura, mely nincsen összefüggésben a fővárosi intézménnyel, teljesen önálló működést fejt ki és legutóbbi működései, — melyek többször jelentkeznek fehér folt képében lapunk hasábjain, semhogy szó nélkül hagyhatnánk az ügyet, — aktuálissá teszi a vele való foglalkozást. Aki azt hiszi, hogy a szegedi katonai cenzura olyan közleményeket hagyat ki velünk, amelyek a hadviselés érdekei ellen való, vagy pedig a hadrakelt hadsereget veszélyeztetik, az erősen téved. Mi minden háborúval kapcsolatos hírnek a közlését szigorú bírálat tárgyává tesszük és kétségen felül álló hazafias érzésünk, két éves tapasztalatunk kizárják, hogy ártalmas közlemények napvilágot láthassanak nálunk. Hasonló önfegyelmélettel és szigorú kritikával mérlegeljük azokat a közléseket is, amelyek a lakosság hangulatára és kitartásának további folyamatára lehetnek behatással. Nyilvánvaló tehát, hogy a cenzura működésének jelentkezése lapunk kereteiben olyan dolgokra szorítkozik, amelyek megírásával mi újságírói és polgári kötelességünknek vélünk eleget tenni.

Ez a kötelességérzet vezetett bennünket legutóbb is, amikor hirt adtunk egy olyan kinos afférról, amely több ittas katona és egy civil között játszódott le a korzón. Az ilyen ügyeknek gyakori megismétlődése zavarálag hatna arra a jó viszonyra, mely Szegeden évek óta a békés polgárság és a katonaság között fennáll. Közleményünkkel éppen ezt akartuk megakadályozni, mert a hadvezetőségnek és az országnak egyaránt érdeké, hogy amikor fiaink a fronton a legodaadóbb hősiességgel harcolnak, néhány garázdálkodó katona ne rontsa meg itthon az egyetértést, amit eddig a polgárság példátlan önfeláldozása demonstrált.

Az ilyen hírek kihagyásával többet árt a hadviselés érdekeinek a cenzura, mint amennyit egyáltalán használhat. Az üresen maradt hasábjak a lakosság körében nyugtalanságot és izgalmat keltenek, mert azt hiszik, hogy mi például meg nem történt orosz győzelemről szereztünk valami értesülést és ennek közlésében akadályozott meg bennünket a cenzor. A találgatások valóságos áradata indul meg és tényleg nem juthat senki arra a gondolatra, hogy a nagy fehér foltok jelentéktelen helyi eseményt takarnak, amelynek sem a háború kimenete-

lére, még kevésbé a győzelembe vetett biztos hitünkre nincsen epizódyszerű kihatása sem.

Ezt már végtére is tudomására kell

A Somme mentén összeomlottak az ellenség elkeseredett támadásai.

BERLIN, július 28. A nagyfőhadiszállás jelenti: Egy német járőr előretörésének eredménye Neuve-Chapelle vidékén 30 fogoly (3 tiszt) és 2 géppuska volt.

A Sommetől északra a legnagyobb erősségig fokozott angol tüzelés után a délután folyamán erős támadások következtek, amelyek Pozieres mellett és több ízben a Fourceaux-erdőnél és attól délkeletre állásaink előtt teljesen összeomlottak. Ezek a támadások Longuevalban és a Delvillec-

hozni a közönségnek, amely dacára a háborúnak, elvárja tőlünk, hogy jogos érdekeinek hangot adjunk. Ez pedig a jól felfogott hadiérdeket igazán nem sértheti.

erdőben elkeseredett közelharcra vezettek. De az ellenség itt sem dicsekedhetik sikerrel.

A Sommetől délre kölcsönös élénk tűzérési tevékenység után csak ellenséges kézigránátcsapatoknak előretöréseire került a sor; Soyecourt mellett visszavertük őket.

A Maastól keletre a franciák vállalkozásai a Thiaumont-erőd ellen eredménytelenek maradtak.

LEGFŐBB HADVEZETŐSÉG.

Ütközetek a macedóniai bolgár állások előterében.

BUDAPEST, július 28. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) A délkeleti harctéren a helyzet változatlan.

HÖFER altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese.

BERLIN, július 28. A nagyfőhadiszállás jelenti: Wodonától északnyugatra és északra a bolgár állások előterében az ellenségre nézve veszteségteljes ütközetek folytak.

LEGFŐBB HADVEZETŐSÉG.

(Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.)

Anglia a biztos jövődőért harcol.

— Angol lap a béke lehetőségeiről. —

Bern, július 28. A Times utolsó száma azokkal a hangokkal foglalkozik, amelyek Angliában a béke után sóvárognak. A nagy angol lap a következő nagyérdékű megjegyzéseket teszi a dologhoz:

— Angliát a politika iránt való hatalmas érzék tette naggyá. A legkisebb angol kereskedőnek nagyobb politikai látása van, mint egy exotikus államminiszternek. Nálunk a nemzeti élet minden megnyilvánulása politikai formában jelenik meg és érthető, ha a haretér eseményeinek ide-oda hullámozása, a királyságba érve, politikai hangulattá alakul. Mi az eseményeknél már mindig kereszük a konzekvenciákat is és ezért vagyunk türelmetlenek a picardiai előrenyomulás tempójával szemben.

— Hogy eldugult most az offenzívánk és azon dolgozunk, hogy robbantás utján jussunk levegőhöz, vannak, akik a béke után sóvárognak. Ezek azt mondják, hogy Németországot nem lehet legyőzni, sőt vannak olyanok, akik tele vannak aggodalommal a miatt, hogy mi veszítjük el a háborút! Milyen tévedés ez! Anglia ma már nem kockáztat és eredményeink attól függenek, mennyit akarunk latbavetni. A jelen háborúját mi már azzal is megnyertük, hogy Németországgal olyan békét kötünk, mely a német közvéleménynek megfelel. De nekünk az a célunk, hogy a jövő háborúját is megnyerjük. Ha a háborút ebben a fázisában fejeznék be, akkor át kellene alakítanunk állami életünk

minden pompás megnyilatkozását. Le kellene tennünk a személyes szabadság imáadásig menő kultuszáról és a nemzet minden energiáját a militarizmussal kellene lekötönnünk. Németország nemzeti energiáját pompás szervezettü militarizmusban juttatta érvényre. Mi ne mannyira a német militarizmust akarjuk tönkre tenni, mint az energia-forrást megváltoztatni. És ezért harcolunk tovább.

— A jelen háborúját megnyertük. Anglia már nem veszíthet, legföljebb arról lehet szó, hogy még mit nyerhet. Németország a kontinentális hatalmakkal oly fölényben van, hogy részünkről a békekötés árulása volna. Lehetne szó arról, hogy tárgyalásba bocsátkozunk, ha valaki szövetségeseink közül forszírozna a békét. Ezek a nemzetek azonban szintén félnek a jövődőtől és ki is lát a jövődőbe? Ha mi most — ami módunkban van — megkötjük velük a békét, nem állnánk-e a jövőben a presztizsben és hatalomban megnőtt Németország mellé, melynek imperializmusa mohón keresi a szabad levegőt? Németország sokat tanult tőlünk és diplomáciája a jövőben keresni fogja a közleledést mai ellenfelével. Ha igérni is megtanul, akkor reánk nézve nehéz változások jöhetnek.

— Azok, akik enyhén itélik meg a helyzetet, azt mondják: mit akarunk? Nem a miénk a tenger? Nem hódítottuk-e el ellenfelünk piacait? Flottánk nem ura-e a vizeknek? Az egyenlítőtől északra és délre nem-e a mi hadilobogónk jelenti a fehér ember hatalmát? Az angol politika nem aratott-e oly diadalt, melyről Disraeli hiába ábrándozott? Nem szereztük-e meg az egész Földközi-tengert, amikor Egyiptomot anektáltuk? Ki merete volna ezt álmodni három évvel ezelőtt? Mit akarunk tehát? Válaszunk egyszerű: jövődőt, biztos, szilárd jövődőt akarunk.

Queenstownból kiutasítják a központi hatalmak állampolgárait.

Frankfurt, július 28. Londonból jelenti a Frankfurter Zeitung-nak: Queenstown (a délafrikai Fokföld keleti részének egyik kerülete) kormányzója újságíróknak kijelentette, hogy a középponti államok mindama polgárait, akik nem akariák az állampolgárságot fölvenni, kiutasítják. Azokat, akiknek ingatlanuk van, kárpótásban részesítik.

Románia döntő elhatározások előtt.

Bukarest, július 28. *Filipescu Miklós*, volt román hadügyminiszter fia, *Filipescu Gergely* az *Epocában* szenzációs cikket tesz közzé. Fejtegetéseiből kitűnik, hogy Szasszonov volt orosz külügyminiszter még 1914. szeptemberében semlegességi szerződést kötött Romániával.

Bukarest, július 28. A jassy-i *Opinia* jelenti: A király a múlt héten az orosz és német követeket, továbbá Marghillomant, a konzervatív párt vezérét kihallgatáson fogadta.

Lugano, július 28. A *Corriere della Sera* közölte, hogy a négyes szövetség együttes offenzívájának döntő eredménye nélkül, nem várható Románia beavatkozása.

Szófia, július 28. A bolgár hadügyminiszter lapja vezércikkben írja: Románia már az európai háború kitörésekor megszegte a szövetségét, amely a központi hatalmakhoz fűzte. Az antant reménykedett, hogy Romániát sikerül a magó oldalára állítani, viszont a központi hatalmak sohasem ringatták magukat illúziókban Romániát illetően, és felkészültek a védelemre Románia ellen, hogy nyomban ártalmatlanná tegyék, mielőtt beavatkozna a háborúba.

Bukarest, július 28. Bukarestben az antant követői mindent elkövetnek, hogy Romániát sikerüljön megnyerni a négyes szövetség számára. Az oroszbarátok Románia beavatkozását úgy képzelik el, hogy az orosz hadsereg egy része Dobrudzsán keresztül Bulgária ellen vonulna. Ettől az új harctól teszik függővé Románia tényleges akcióját.

München, július 28. A Münchner Neueste Nachrichten Románia magatartásáról a következő értesülést közli legutóbbi számának élén:

— Egészen bizonyos, hogy a júliusi háborús események, a négyesszövetség közös offenzívája és különösen a bukovinai események az antant-diplomatáknak alkalmat adtak arra Bukarestben, hogy újra élénk tevékenységet fejtsenek ki, hogy Romániát bevonják a háborúba.

Románia politikája a háború egész ideje alatt várakozó volt és nem kételkedünk abban, hogy ebben a tekintetben most sem változott.

Bukarest, július 28. *Bratianu* miniszterelnök és *Porumbaru* román külügyminiszter együttes kihallgatáson voltak a királynál. *Bratianu* minisztertanácsot hívott össze, amely tegnap délután több mint két óra hosszát tartott és kizárólag külpolitikai kérdésekkel foglalkozott.

Bern, július 28. Bukarestből jelentik, hogy a legutóbbi román minisztertanács kizárólag azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy Románia mily magatartást kövessen az esetben, ha a Délbesszarábiában összegyűlt nagy orosz expedíciós sereg bizonyos oly katonai cél megvalósítását fogja forszírozni, amelynek kivitele Románia semlegességét súlyosan érintené. Ha a román kormány erőlyesen helyt áll a semlegesség mellett, az oroszok le fognak tenni arról, hogy ezt a semlegességet megsértsék és akkor a tengeren fogják csapataikat odaszállítani, ahova rendeltetésük szól.

Bukarest, július 28. A romániai magyar újság jelenti, hogy beavatott körökben szerzett információk szerint tényé vált, hogy az oroszok Bulgária ellen expedíciós hadsereget állítottak fel, amely Délbesszarábiában pár hét alatt gyűl össze és igen nagy tüzérsséggel rendelkezik. Általánosan hiszik, hogy az oroszok meg fogják próbálni diplomáciájuk segítségével, hogy Bulgáriát Románián keresztül, illetve a Dunán át támadják meg.

A pétervári román követ Szasszonov ügynöke.

Bukarest, július 28. A Jassyban megjelenő *Opinia* bukaresti katonai munkatársa írja lapjának: Beszélük, hogy a napokban heves propaganda indul meg Romániában a mi szeptérvári követünk *Diamandy* ellen. Biztosítanak ugyanis bennünket arról, hogy *Diamandy* a szó szoros értelmében, mint Szasszonov ügynöke járt az elmúlt napokban Bukarestben és hogy sok riasztó hír, amely a legutóbbi idők óta a levegőben kering, az ő különböző nyilatkozataira vezethető vissza. Végül hangsúlyozzák, hogy mi alatt Oroszország szeptérvári követe orosz maradt, *Diamandy* ur már rég nem román többé.

A hazai trón légiója Romániában

Bukarest, július 28. Számos tartalékos tiszt, élükön *Mustac* tábornokkal megalakították a „hazai trón ligáját“, amelynek célja a tagok tiszta érzéseit ápolni, amint az egy vitéz, hazaszerető, monarchikus néphez illik. A román királyhoz intézett üdvözlő táviratban a liga megalapításának okaként a katonai és monarchikus alapelvek ellen való támadások elhárítását hozzák fel.

Svájc közreműködése a béke előkészítésében.

Bern, július 28. A *Berner Intelligenzblatt* vezéreikében a következőket írja a svájci szövetségtanács kötelességéről a béke előkészítő munkálatai körül:

— A köztársaság állapota gazdaságilag és politikailag oly súlyossá vált, hogy az államkormányzat legmegfeszítettebb fáradozásából a legmesszebbmenő kísérleteket kell tenni, hogy elhárítsuk azt a mindig nagyobb való veszélyt, hogy az ország belekeveredjék az általános katasztrófába. Olyan incidensek, mint a jelenlegi kereskedelmi bonyodalmak, felfognak torlódni egészen a tetőpontig. Küzdünk a határainkon kívül elkövetett hibák hatásai ellen, de nemesak országunkon belül, hanem közre kell működünk a világháború és a világgyűlölet megszüntetésén. Ha a szövetségtanács ezen az alapon hozzá kezd a tárgyalásokhoz, a hadviselők közeledésének ügye, a béke előmozdítása érdekében, akkor olyan téren mozog, amelyen kétségtelenül joggal működik közre, de kötelessége mindez a köztársaság legfőbb hatóságának is, mert ez a legfontosabb eszköz arra, hogy elejét vegye helyzetünk további kiélesedésének. (M. T. I.)

Felirat a Haditermény kirendeltsége miatt.

— A tisztviselők fizetésrendezése a rendkívüli közgyűlés előtt. —

(Saját tudósítónktól.) Pénteken délnél tárgyalta a tanács dr. *Cicatricis* Lajos főispán elnöklése alatt azokat az ügyeket, amelyekkel a szombati rendkívüli közgyűlés fog foglalkozni.

Dr. *Cicatricis* Lajos főispán ajánlotta, hogy a szombati közgyűlés tárgysorozatán a tanyai vasút ügye is szerepeljen, de a tanács *Balogh* Károly, *Bokor* Pál és *Taschler* E. hozzászólása után úgy határozott, hogy a tanyai vasút-ügyét a legközelebbi közgyűlés elé terjeszti.

Részletesen ismertettük a Haditermény r. t.-gal kapcsolatban a csanád- és csongrád-megyei kirendeltség ügyét. A Haditermény kirendeltsége ugyanis az eddigi, nem hivatalos információk szerint Csongrád- és Csanádmegyére nem Szegeden, hanem Szentesen lesz. Ennek megakadályozására *Wimmer* Fülöp és negyven társa beadványt intézett a főispánhoz és rendkívüli közgyűlés összehívását kérték. A rendkívüli közgyűlés szombaton lesz. A tanács foglalkozott a kérdéssel és úgy határozott, hogy a beadványt a következő javaslattal terjeszti a tanács elé: *Irjon föl a közgyűlés a miniszterhez, hogy Csongrád és Csanád vármegyék területére kiterjedő hatáskörrel a Haditermény részvénytársaság kirendeltségének székhelye Szeged legyen.*

A rendkívüli közgyűlés a városi tisztviselők fizetésrendezését is tárgyalja. A miniszteri leiratot a tanács azzal a javaslattal terjeszti a közgyűlés elé, hogy a szabályrendeletet a miniszter által kívánt irányban módosítsa. Javasolja, vegye tudomásul a törvényhatósági bizottság, hogy a miniszter a szabályrendeletet rendszerében és formájában jóváhagyta.

Balogh Károly pénzügyi tanácsos bejelentette, hogy *Pillich* Gyula és társai rendkívüli segélyért folyamodtak. Kérelmük a következő:

Tekintetes Városi Tanács! A nagyméltóságú Belügyminiszter ur rendeletével tisztelettel alulírottak négy év óta élvezett fizetését és ezzel kapcsolatosan azok lakbérét leszállította és így a jelenlegi súlyos megélhetési viszonyok között oly nehéz helyzetbe jutottunk, hogy kénytelenek vagyunk addig is, amíg a hivatkozott miniszteri rendelet alapján a Tanács megfelelő előterjesztést tesz a törvényhatósági bizottsághoz, megfelelő orvoslást kérni. Főlöszlegesen tartjuk azon köztudomású tények felsorolását, amelyek a megélhetési súlyos helyzetet teremtettk, tehát tisztelettel azon kérelmet terjesztjük elő: méltózássá a hivatkozott belügyminiszteri rendeletet tárgyaló rendkívüli közgyűlés elé pártolólag alábbi kérelmünket beterjeszteni:

Mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy rendkívüli városi segély címén fizetésünket és lakbérünket kiegészíti a most élvezett javadalmazásunk összege erejéig mindaddig, amíg a szabályrendelet szerint beálló fizetés-emelkedésünkkel a most élvezett fizetésünk összegét el nem érjük.

A tanács a beadványt pártoló javaslattal terjeszti a közgyűlés elé.

Gabona helyett lisztet.

A közönség sok mindenről olvasott, hallott s dacára ennek, a bizonytalanság még nagyobb foku méreteket öltött, a kereskedések özöne árasztja el a kereskedőket.

Azt hiszem, a nagyközönség zömének óhaját fejezem ki akkor, amikor azt állítom, hogy a fogyasztók 90 százaléka az egész évi szükségletét nem buza, hanem liszt alakjában szeretné beszerezni. Érthető is ez, jogosult is. Afelett vitatkozni sem lehet, hogy a kész liszt beszerzése mennyivel előnyösebb, mint a gabona-beszerzés, mégis röviden a következőkben körvonalazom a gabona-beszerzés hátrányait: A polgári fogyasztó legtöbbször nem szakember s így nem tudja a buza minőségét megállapítani, miért is sokszor becsapódik. A kis tétel buzát horribilis (fuvar) költségek terhelik. Zsákok beszerzése ma igen költséges. A legtöbb háztartásban nem a kiörlés arány szerinti liszt szükségeltetik. A nagymalmok lisztjei, mint-hogy annak fejlettebb gépei vannak, jobbak is, mint a kismalmok lisztjei. A legtöbb családnál a kimaradó csekély mennyiségű korpát nem használhatják fel. Ezekhez járul még az is, hogy buzát — valljuk meg őszintén — a polgári fogyasztó még jóval a maximális áron felül sem tud szerezni. Különben ehhez a legtöbb embernek nincsen ideje, annak lebonyolításával pedig ügynököt, vagy kereskedőt meg nem bízhat.

A hatóságnak tehát legfőbb törekvése kell, hogy odairányuljon, hogy kieszközölje azt, hogy a Szeged részére megállapított kontingensből a Haditermény a városnak a klámpány megindulásakor *azonnal legalább 400 vaggont egy tételben kiutaljon*, a város viszont módot adna, hogy azok, akiknek anyagi erejük megengedi, lisztszükségletüket egy évre biztosítsák. Ezeket azután természetesen a szelvények további kiszolgáltatásából kizárnák. Ily módon elérhető volna az, hogy a lakosság zöme hatósági ellátásra nem szorulna és a hatósági adminisztráció lényegesen csökkenne.

Az elmúlt évben ez részben megtörtént s mégis lisztmizériákkal kellett megküzdeni, mi várható a jövőben, ha erre most még kevésbé nyújtunk módot, mint az elmúlt évben.

A sok statisztikával nem sokat érünk, mert kérdés, hogy a Haditermény a szükséges lisztet mindig ki tudja-e utalni.

A másik fontos kérdés a liszt szétoztása, a fogyasztóhoz való juttatása. Nem osztom, sőt határozottan rosszalom azt a tanácsai elhatározást, hogy mindenki vagy egy péknél, vagy egy lisztkereskedőnél tartozik szükségletét egész éven át beszerezni. Tehát vagy ott veszi a lisztet, ahol a kenyeret, vagy ott veszi a kenyeret, ahol a lisztet veszi. Mert ez vagy oda fog vezetni, hogy a pékekből lesznek lisztkereskedők, vagy pedig a lisztkereskedőkből egyuttal pékek is lesznek. Ettől eltekintve sem célszerű a vevőket üzletekbe vagy pékségekbe beosztályozni. Elvégre mindenkinek egyéni szabadsága, hogy hol szerezze be szükségletét, melyik barátját, vagy hitelezőjét — kire talán most is rá van utalva — támogassa. De a lakások változtatása sem teszi lehetővé a beosztási rendszert. Különben is megeshet, hogy egyes beosztott üzlet valamelyik ok következtében bezár, vagy valamelyik ok foly-

tán a szükséges lisztmennyiséget meg nem kapta, akkor az oda beosztott vevők a köz-igazgatás labirintjában kereshetik — míg egy más üzletbe utalják őket. — a lisztet. Azaz míg az új beosztás meg nem történik, futkoshatnak a lisztjük után.

Egyedüli helyes és igazságos szétoztás az, ha tovább is annak a kereskedelemnek a kezében hagyják ezt meg, amelyik azzal már a háború előtt is becsülettel foglalkozott és olyan arányban, mint ahogy azzal a háború előtt is már foglalkozott. Szegeden kialakult lisztnagykereskedelem volt, azt megszüntetni nem lehet, nem is célszerű, mert az a malomiparral is szoros összefüggésben van. A liszt sohasem szerepelt a kiskereskedelemben, mint önálló keresetű ág, hanem csak mint mellékeik, amelyen nem is lehetett 7—8 százalékot keresni, mint most, hanem 1—2 százalékot, nem is volt érette olyan tülekedés, mint ma. Nem akarom most a már megállapított árakat bírálat tárgyává tenni, de az bizonyos, hogy a most megállapított adminisztratív költségeikért a kereskedelem haszonnak is beérte volna. Minthogy a haszon a régihez viszonyítva, igen nagy, lisztben pedig állandóan hiány van, ily módon mindenki annyit tud eladni, mint amennyit rendelkezésére bocsájtanak. Kíváncsok volna, hogy azok szükségletének kielégítése, akik a lisztet a háború előtt a nagykereskedelem útján szereztek be, ma is ezen az úton történjen, annál is inkább, mert részükre ez nem jár költségtebblettel, sőt sok hiábavaló fáradságtól lennének megkímélve.

Törekedjen tehát a város arra, hogy a közönség lisztben szerezhesse be szükségletét és adjon rá módot, hogy a tehetősebbek azt egy évre szerezzék be maguknak. A liszt szétoztást pedig nem ajánlatos monopolizálni, mert ha tényleg a sok szétoztási munkálattal, pénztári befizetésekkel és tülekedésekkel mulik el az idő, a közönség pedig órákig várhat néhány kiló lisztjére, akkor ez valóban a „kieheztetésnek” hatósági szervezése lesz.

Fenyő Mátyás.

Venizelosz a király politikája ellen.

Stockholm, július 28. Az orosz külügyminisztérium egy képviselője a pétervári *Börsenzeitung* egy munkatársának kijelentette, hogy a görög király testvére pétervári látogatásának nagy politikai jelentősége van. A herceg két hónap előtt még nem jöhetett volna Oroszországba. Azonban Görögország viszonya az antanthoz, különösen Oroszországhoz az utóbbi időben javult. Oroszország meg van elégedve azzal a lelkiismeretességgel, amellyel Görögország ígéreteit beváltja. Nincs kizárva, hogy Görögország vissza fog térni a régi útjára.

A lap athéni levelezője beszélgetést folytatott Venizelossal, aki ezt mondotta:

— A király politikája romlásba döntötte az országot. Ha ismét kormányra jutok, Görögország huszonnégy óra alatt az antant oldalán harcol.

A vendéglői uzsora ellen.

(Saját tudósítónktól.) Több ízben hírt adtunk már arról, hogy egyes városokban a vendéglősök oly magas árakat követelnek az ételért és italért, hogy a hatóságot érélyes közbelépésre készítették. Legutóbb közöltük, hogy a miskolci főkapitány felhívta a vendéglősöket olcsóbb árak megállapítására, most pedig arról értesülünk, hogy Servatius Lajos brassói alispán szigorú rendeletben hívta föl a rendőrkapitányság figyelmét a vendéglői uzsorára. Mint nekünk jelentik, Ujvidéken szintén akció készül egyes vendéglősök ellen, akik a megfelelő polgári haszonnal nem érik be és a telhetetlen árdrágítók sorába léptek. A brassói alispán érdekes és tanulságos rendeletét, melynek figyelemreméltatása Szegeden sem lenne teljesen indokolatlan, itt közöljük:

— Miután nemcsak a helybeli ujságokban, hanem a vendéglői étkezésre szorult fogyasztó közönség sorából is számtalan panasz emeltetett nálam a brassói vendéglőkben indokolatlanul uralkodó drágaság miatt, a városi polgármester ur által még annak idején az érdekeltekkel e tárgyban tartott értekezlet pedig eredményre nem vezetett, utasítom Cimet, miszerint a helybeli vendéglősöktől az utolsó héten náluk érvényben volt étlapokat követelje be, az azokban feltüntetett árakat egy a rendőrség által összeállítandó ármegállapító bizottság által vizsgálta felül és amennyiben beigazolást nyerne, hogy az ételek és italokért követelt árak a megengedett polgári hasznot túlhaladják, az illető vendéglősöket az árdrágító törvény értelmében azonnal vonja felelősségre és a kihágási eljárást ellenük nyomban tegye folyamatba. Felhívom különben figyelmét arra, hogy a levesételek, valamint egyes sültneműek, de különösen a csemegesajtók feltűnő nagy drágaságban lesznek árusítva, főleg az előkelőbb vendéglőkben és éttermekben, ahol a kiszolgáltató adagok nem felelnek meg az értök követelt áraknak. Egy nekem feljelentett eset például, hogy a Transsylvania étteremben egy adag kacsa 5 korona 50 fillér, holott más vendéglőkben ugyanazon napon 3 koronáért lett árusítva. Célszerűnek tartanám, ha a rendőrhatalóság oly intézkedést tenne, hogy hetenkint legalább egyszer kötelezi a vendéglősöket az étlapok bemutatására, hogy az azokban feltüntetett árak felülvizsgáltsanak és ellenőriztessenek. Elrendelem, hogy az észlelt visszaélések a legszigorúbban büntetessenek.

Meggyőződtem továbbá arról is, hogy a nagyforgalmu 2 brassói étteremben, a Transsylvania és Korona étteremben az utolsó hetekben igen gyakran nemcsak hogy pilseni sörök helyett a helybeli Cell Frigyes és Fiai cég sörei és egyéb nem pilseni sörgyártmányok lesznek közfogyasztásra bocsátva, hanem mind a kétféle sör áll rendesen elcsapolás alatt és vegyítve is lesz kiszolgálva. A helybeli sörért követelt ár 1 pohár, 3 dl., 36 fill., pedig ugyanoly magas összegben számíttatik, mint a nagy szállítási költségekkel drágított pilseni sör.

Az illető vendéglősök azon mentegetődzését, hogy a pilseni sör kifogyott és ezért

Alkalmi könyvvásár Várnay L. könyvkereskedésében, Szegeden.

Az irodalom legnagyobb kincsei rendkívül leszállított áron szerezhetők be.

kényszerhelyzetben lévén, árusítják a Cell-féle sör, tekintettel a nagy árkülönbségre, indokoltnak nem tartom, annál kevésbé, mivel beigazolható, hogy mind a két sör egy időben áll csapolás alatt ugyanazon vendéglőben, miáltal nyilvánvalóan a közönség megcsalása terveztetik.

Miután a vendéglősöknek ezen cselekvése a jogellenes árdrágítás fogalma alá esik és törvénybe ütközik, a sörfogyasztó közönséget pedig indokolatlanul kizsárolja, a vendéglősöknek pedig jogtalan meggazdagodást idéz elő, utasítom a rendőrkapitány-ságot, hogy az árdrágítási törvény értelmében ezen ügyet tegye szigorú vizsgálat tárgyává, a vétkeket pedig a törvény teljes szigorával büntesse.

HIREK

0000

A század kakasa.

Bizony ha nem lett volna velünk a kis Bartók Istók szabó! Nem lettünk volna olyan vigan. A bevaggonrozásnál szomorú hangulat uralkodott, nem egy hareteret már megjárta vitézünk fejét lógatva szortyogtatta a pipáját. Asszonyok, lányok állottak a katonákkal zsúfolt vonat mellé és úgy siratták párjukat, rokonukat. Bartók Istók is ott állott egye csinos kis menyecske mellett és vigasztalagatta. Ugy látszott, hogy Istók barátunknak sem volt valami rózsás kedve, de egyszerre olyan hangos és hamisítatlan kukorékolást vágott ki, hogy mindenki elmosolyodott és félretette a szomorúságát.

Bartók Istók ettől kezdve nagy kegyekben részesült. De meg is érdemelte, mert kukorékolni pompásan tudott. Lehet, hogy szabó mesterségét sem folytatta olyan sikerrel, mint kakas pályáját, akármelyik orfeum színpadán felléphetett volna művészetével. A legénység körében óriási sikerekben volt része, de ki is élvezte népszerűségét és minden alkalmat megragadott, hogy babérainak számát növelje. Minden állomáson, melyen vonatunk megállott, Istók kidugta sovány fejét a kocsis ablakából és egy szép hosszú kukorékolást, elindulásánál szintén. Különben kukorékolást mindig, amikor csak tehetett, ha indulást jeleztek, ha parancsot kaptunk a megállásra, ha szállást kaptunk, ha a menázi megérkezett, a takarodó után, a reggeli imánál, egyszerűen mindig. Azt hiszem, a legmagasabb virtuozitásig fejlesztette kukorékolási talentumát. Egész áriákat fujt ki magából és kutya legyen, ha nem volt felismerhető, hogy Istók barátunk milyen állapotban lévő kakast imitál. Mi, emberek, legalább tökéletesen megvoltunk elégedve Istók hangversenyével, de egy községen való átvonulásunkkor az összes kakasokat becsapta Istók, úgy, hogy valamennyi elkezdett kukorékolni. Embereink hasukat fogták neveltükben. Kapitányunk pedig valami jóféle cigárával ajándékozta meg századunk művészt.

Napokig feküdtünk a lövészárkokban tétlenül. Kapitányunk egyszerre csak magához hívatta Bartókot és így szólt hozzá:

— Hallgas ide fiam, valószínűleg tudod, hogy néhány pere múlva megsturmoljuk a muszkát. Már most ha abban a pillanatban, mikor azt hallod, hogy „Sturm!“, elkukorékolod magadat, kapsz tőlem tíz koronát.

Istók mindent megígért és boldogan várta helyén a vezényszót. Az izgalom egészen

lázassá tette, tudni nem tudta, csak érezte, hogy az ő mostani működése többet jelent, mint máskor. Érezte, hogy most becsületről van szó. Valóságos lámpaláz fogta el. Szemei előtt fátyolos lett a nyári táj és úgy érezte, hogy torkát valami óriás kakas tartja karmai közt.

— Sturm! Hurrá! Hurrá! — ordított a legénység és rohant az ellenség felé. A háborzongató üvöltésben egyszer valami vékony éles hang lármája, szipitása kavardott bele. Bartók Istók kukorékolása nem sikerült. Embereink önkéntelenül is elfelejtették a vesélyt, melybe rohantak, mindenki a nyavalyás kis szabóra gondolt, mosolyogva, akinek nem sikerült a vizsgát letenni. Jó kedvvel, szinte nevetve vetették magukat a megremült muszkák közé. Néhány pere múlva mienk volt az ellenséges árok.

Nemsokára hívatta a kapitány Bartók Istókot és e szavakkal nyújtotta át a megígért díj dupláját:

— Paccer vagy fiam, de azért megérdemled!

— **A miniszterelnök Budapesten.** Gróf Tisza István miniszterelnök pénteken reggel Máramarosból visszaérkezett Budapestre.

— **Személyi hír.** Dr. Cicatricis Lajos főispán pénteken délből Szegedre érkezett.

— **162.000 koronával csökkent a város javadalmi bevétele.** Szeged város javadalmi bizottsága Balogh Károly pénzügyi tanácsos elnöklése alatt pénteken délután tartotta július havi ülését. Balogh tanácsos bemutatta a bizottságnak a város június havi javadalmi bevételeiről a kimutatást és a negyedévi jelentést. Az idén júniusban 87157.47, tavaly júniusban 106170.43 korona volt a bevétel, tehát 19012.96 korona esőkenés mutatkozik. Az idén a második évnegyedben 360907.03, tavaly 422667.38 korona volt a bevétel, a csökkenés 61760 korona. Az első évnegyedben 100 ezer 801.33 koronával volt kevesebb a bevétel, mint tavaly az első évnegyedben, így az idei két évnegyedben összesen 162561.33 koronával volt kevesebb a bevétel, mint a múlt év első felében. A javadalmi ágak közül fogyasztási adóban (júniusban) 20063, adópótlékban 4694, városi illetékben 5241, kövezetvámiban 13845, partjavadalmi díjban 256, hidvám díjban 7259, helypénz díjban 9746, vágóhídi díjban 14816, vízvezeték díjban 3263, gőzfürdő díjban 6357 korona volt a bevétel. A bizottság az elnök bejelentéseit tudomásul vette.

— **Halálozás.** Pénteken délután négy órakor hosszas szenvedés után elhunyt ifj. Juránovics Ferenc, a Tisza-szálloda egyik társtulajdonosa. Juránovics jelenleg katonai szolgálatot teljesített; az 5. honvéd gyalogezred önkéntese volt. Néhány hét előtt kiújult régi betegsége, a fővárosba szállították, ahol megoperálták. Idehaza rosszabbul lett, a műtét nem sikerült és pénteken szenvedéseitől megváltotta a halál. Édes anyján és fivérén kívül neje és gyermekei gyászolják.

— **Szeged huszmillió kölcsöne.** A Bécsben megjelenő Zeit írja a következőket: Szeged város beruházásokra husz millió kölcsönt akar fölvenni. A város budapesti bankoktól hét százalékos ajánlatokat kap. Valószínű, hogy osztrák bankok is ajánlatokat fognak tenni.

— **Vége az aratásnak.** A földmivelésügyi miniszter távirati felszólítására dr. Somogyi Szilveszter polgármester jelentette, hogy az

aratást a homoki földeken július ötödikén, a fekete földeken pedig július huszadikán fejezték be.

— **Tűz a Back-malomban.** A Back-malom munkásai pénteken délből észrevették, hogy az egyik épületből lángok csapnak ki. A munkások nyomban hozzáálltak a tűz lokalizálásához, ami a malomban felszerelt önműködő Spinkler-féle tűzoltókészülék segítségével rövidesen sikerült is. Időközben értesítették a tűzoltóságot, amely hamarosan megjelent a tűz színhelyén. Kivonult a szegedi hetedik utászászlóalj tűzoltó különítménye is, Melessinek József főhadnagy vezetése alatt. A tűz Papp Ferenc tűzoltóparancsnok véleménye szerint a koptatóban keletkezett, gyújtogatás esete ki van zárva. A kár teljesen jelentéktelen. Aczél Géza vezérigazgató a következőket közölte velünk a tüzesetről: A tűz az ugynevezett koptatóban, tehát a legveszedelmesebb helyen keletkezett. Az önműködő tűzoltó-készülékkel tíz perc alatt sikerült a tüzet elfojtani és nagyobb bajnak elejét venni. A kár jelentéktelen és csak a tisztogatási munkák elvégzése miatt marad a malom hétfő reggelig zárva.

— **A Balkán-akadémia.** A Magyar Külkereskedelem ismerteti azt a mozgalmat, amelyet Szegeden a Balkán-Akadémia felállítása érdekében indítottak és az akeióhoz a következő megjegyzéseket fűzi: Öröndetes ennek a mozgalomnak a megindítása és annak az anyagi sikere, mely a mi vidéki viszonyainkhoz képest igen jelentékenynek mondható. Még öröndetesebb azonban az, hogy a szegedi üzletvilág nemcsak tetemes összegekkel, de a helyi sajtóban megjelent igen okos és praktikus hozzászólásokkal is mozdítja elő a tervet. Az a negyedmillió korona, amit ez az üzletvilág jegyzett, talán éppen elég a szegedi Balkán-Akadémia megteremtéséhez. Am az említett hozzászólásokban megnyilvánuló erős gyakorlati érzék és okos érdeklődés biztosíték arra is, hogy Szeged városa és a szegedi iparosok és kereskedők mindig kellőképpen fognak gondoskodni az intézmény fentartásáról. Az ő lelkesedésük — ezt látjuk már most — nem lesz szalma-láng.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Griffaton Mihály állami végrehajtót a szegedi pénzügyigazgatóságnál a IX. fizetési osztályba, Burghard Kálmán állami végrehajtót pedig a X. fizetési osztályba nevezte ki.

— **Német szocialisták tiltakoznak a béke-propaganda ellen.** Hamburgból jelentik: A Hamburger Echo, amely a szocialista-párt organuma, élesen kikel egy röpirat titkos terjesztői ellen, akik ebben a röpiratban a békehangulat kioroszakolását követelik, a mennyiben fölhívást intéznek Németország munkásaihoz, hogy rendezzenek általános sztrájkot. A Hamburger Echo kijelenti, hogy ez a röpirat semmiesetre sem származhatik az szocialis-demokrata-pártkörökből, hanem olyan emberek munkája, akik az ellenséges érdekek szolgálatában állanak.

— **Nyilatkozat.** A ma esti postával levelet kaptunk. Szóról-szóra közöljük, bár befejezettnek is tekinthetnők azt az ügyet, amelyben íródott. Meg kell azonban már ma említenünk, hogy a levélbe egy-két tévedés eszszott, amelyeket vasárnapi számunkban helyre fogunk igazítani. Levél a következő:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Annak a bizonyos sürgönynek tartalmát, — melyet a kenyérkérdésben illetékes helyre panaszként szanálás végett f. hó 26-án a Miniszter urnak

föladtam — és felekezetet támadó intencióját mindenekelőtt maga a miniszter hivatott elbírálni! Igaz? S ha rászolgáltam, rám nézve a büntetést kiszabni, a megtorlás elviselése az én háborus szenvedésem lenne. Panaszom jóhiszemű föltárásáról a sürgöny feladása előtt értesítettem a polgármester urat, ő „korekt”-nek minősítette magát a sürgöny szövegét és a szándékomat is. Megkérdeztem és t. Szerkesztő urral is közöltem ezt. Azt a kívánságát is kifejezte sürgönyöm szövegének bemutatásakor a polgármester ur: „bárha minden nap 150 ilyen sürgönyt küldenének a miniszternek”. Tessék csak megkérdezni a város kormányzóját, igaz-e? Föladtam a sürgönyt és mielőtt megtettem, Szerkesztő ur *bizalmas kérésére* én azt magyarázataim kapcsán (tanuk előtt) *jóhiszeműleg az ügy érdekében át is adtam*. Azért adtam át jóhiszemű bizalommal, hogy Szerkesztő urnak leckéztető nyilvános kritikáját megszégyenítően elviseljem a nevem nyilvánosságra hozásával, vagy megalapulva az „állami tisztviselő” tág ernyője alatt, tisztviselő társaim tömegét engedjem ok nélkül kipellengérezni? Ismétlem, nem szolgáltam reá és tisztviselő társaimat Szerkesztő ur leckéztetésének kitenni nem engedhetem. Fölkérem és fölhatalmazom t. Szerkesztő urat, hozza leveletem és kérésemet nyilvánosságra, legyen ítélkező ez ügyben az állami tisztviselői kar. Az a mai lapban megjelent kijelentés okulás végett nekem ezek után elég, de az „állami tisztviselő”-nek tartozom azzal, hogy kilépjek soraik közül s bocsánatukat kérve, azt mondom, nem bujdosom, — nekem szól csupán a 75% szesz stb. — Tisztelettel: *Cholnoky Károly*, áll. főgimn. tanár.

— **Nagy vihar Szabadkán.** *Szabadkáról* jelentik: Szerdáról esütörtökre virradóra óriási vihar tört ki Szabadkán. A vilám több helyen lecsapott és nagy károkat okozott. A tüzoltóság kivonult és az oltási munkálatok

nál egy tüzoltót súlyos baleset ért. *Váli Gyula* városi mérnök házába is becsapott a villám és menyezettüzet okozott. *Szász Gyula* felsőkereskedelmi iskolai tanár butorai elétek. Lecsapott a villám dr. *Purgly Sándor* nyaralójába is, de a telefonhuzal elvezette és így a villám nem okozott kárt. Emberáldozata a villámesapásnak nem volt. zivatar sok kárt okozott a környéken, különösen a még elesépeletlenül osztagokban álló gabonában és a gyümölcsösökben. Ezenkívül az eső sok ház pincéjét ellepte. A leégett házak nagy része biztosítva volt.

— **Ivankát nem helyezte a törvényszék szabadlábra.** *Pozsonyból* jelentik: *Ivanka* Imre képviselő ügyében pénteken folytatták a tárgyalást. A tárgyalás megkezdése után *Ivanka* védője kérte a bíróságot, hogy *Ivankát* helyezze szabadlábra. A törvényszék a kérelmet elutasította. Indokolása az elutasító határozatnak az volt, hogy annak idején *Ivankát* a katonaság szabadságolta az országgyűlés tartamára és akkor rendelték el tartóztatását, amikor még nem volt katona. Betegség színlelésével ki akarta vonni magát az igazságszolgáltatás alól és mivel súlyos büntetése várható, szökés veszélye iorog fenn. Ezért tartóztatják annak idején is és ezek az indokok most is fennállanak.

— **Amerikában gyilkol a hőség.** *Zürichből* jelentik: A svájci lapok newyorki jelentése szerint Amerikában, különösen pedig Newyorkban és Csikágóban, még egyre tart a pokoli hőség. A délutáni órákban árnyékban is 40 fokos volt a meleg. Naponkint 30—40 ember hal meg napszúrástól. A kórházak zsúfolva vannak a hőségtől rosszul lett embe-

rekkel és a gyermekhalandóság is ijesztően megnövekedett a gyilkos hőség miatt.

— **Kémkedés miatt halálra ítélt német asszony.** *Kölnből* jelentik: A *Kölnische Zeitung* jelentése szerint a marseillei haditörvényszék 1916. május 16-án halálra ítélt egy *Pfaad* nevű 28 esztendőes német asszonyt kémkedés miatt. A semmitőszék elutasította az elítélt fölbevezését.

— **Felmentett hadseregszállító.** *Nagyváradról* jelentik: A törvényszék pénteken tárgyalta *Ruffy Pál* püspöki uradalmi intéző, hadseregszállító bűnügyét, akit azzal vádoltak, hogy az átvevő közegeket megvesztegette. A törvényszék a vádlottat fölmentette, mert beigazolódott, hogy kifogástalan minőségű árukat szállított és tagadásával szemben semmi bizonyíték sem merült fel.

— **Gyermekegyilkossággal vádolt vasuti pénztárnoknő.** *Ujvidékről* jelentik: A múlt év december 4-én *Seress István* Máv. hivatalnoknak 7 éves kis leánya gyanus körülmények között meghalt. Az orvosi vizsgálat és a boncolás megállapította, hogy a halál oka idegrázkódás volt, amelyet a fejre mért tompa ütések idéztek elő. A nyomozás során a gyanu mindjobban *Seress Istvánné*ra születt *Garnevics* Ilonára irányult, aki az ujvidéki vasuti állomáson mint pénztárnoknő teljesített szolgálatot és két évvel ezelőtt ment férjhez *Seress*hez, akinek első házasságából három gyermeke volt. A mostohaanya a vizsgálat adatai szerint rosszul bánt a gyermekekkel, állandóan ültegette őket és a szerencsétlen apának az a gyanuja támadt, hogy a kis *Nusikát* a felesége verte agyon. Az ujvidéki királyi ügyészség kérelmére az ujvidéki törvényszék büntető tanácsa a vizsgálat újrafelvételét elrendelte és így rövidesen világosság derül a titokzatos ügyre.

— **Az internáltak ellátási díja.** A polgármesteri hivatalhoz körrendelet érkezett, amelyben a helügyminiszter értesíti a hatóságot, hogy a vagyontalan és közellátásban részesülő internáltak napi élelmezési díját fölemelte egy koronára. Gyermekek, nyolc éven alul ötven fillért kapnak.

— **A szegedi iparosok fogyasztási szövetkezete a tagjai lisztszükségletének beszerzése körül készségesen közbenjár.** Aki gabonavásárlás és őrlés útján óhajtja szükségletét biztosítani, vásárlási igazolvány megszerzése és a gabonavásárlás körüli közbenjárás céljából forduljon a szövetkezethez. A szövetkezet tagjainak tehát nincs szükségük arra, hogy vásárlási igazolványért a hatóságnál jelentkezzenek. A szövetkezet a termelőket arra kéri, hogy felesleges gabonakészletüket a Római-körut 31. sz. a. levő üzlettelepen ajánlják fel. A tagok részéről vásárlandó gabonát a szövetkezet gazdaságosan kezeli, együttesen vámörölteti és a nyert lisztet a tagoknak kiadja.

— **Adományok.** A cs. és kir. bőrkórtani központi kórház parancsnoksága ötven koronát adományozott a fahonvéd céljaira. — *Paparó* Ábrahám ujvidéki kereskedő, a sze-

KORZÓ MOZI

Igazgató: VAS SANDOR.

Telefon 11-85.

Király Ernő estélyének

műsora szombaton, július 29-én.

Kovács Andor konferánsza:
Szemlévények az Érdekes Újságból

Balogh Böske prózai magánszáma:

1. Keresztelő Lipóciában.
2. Oh az a Szomokázy.

Király Ernő az operett király.

Részletek szerepeiből és műdalok.

Ősszel arra ébredünk (Kovács Károly.)
Messzire kellene menni (Márkus Alfréd.)
Ha majd egyszer (Emőd Tamás.)

Pótszemle-időszámítás Kovács Irétfája.

Színház és háboru Kovács konferánsza.

Balogh Böske a zongoránál

- a) Violin d' amour.
- b) Azért mégis . .
- c) Jó lenne.

Kovács énekes magánszáma.

Király Ernő mulat. Uj nóták.

Előadások este 9 órakor. — Helyárak: Páholy vagy zsölye 2 kor. I. hely 1-50, II. hely 1 korona III. hely 60 fillér.

Üres hordók

(olajos, petróleumos)

eladók

Várnay L. Szeged,

Kárász-utca 9.

gedi honvéd hadosztálybíróságnál felvett tanudiját, százötven koronát a polgármesteri hivatal útján a szegedi hadiárva alapja javára adta.

— **Az augusztusi költözködés.** A rendőrkapitányi hivatal közli: A költözködés aug. 1-én reggel 8 órakor kezdődik és 1-én, kedden estig legalább két szobát át kell adni. Az egy és két szobás lakásokat tehát 1-én teljesen az új lakó rendelkezésére kell bocsátani. Augusztus 3-án, csütörtökön a legnagyobb lakás is teljesen az új lakóé.

— **Művészestély a tűzoltók javára.** Az Önkéntes Tűzoltó Testület javára augusztus elsején a Korzó-moziban rendezendő művészestély műsora a következő: Nyitány, előadja a honvédeknek *Fichtner* Sándor karnagy vezénylete mellett. *Korda* Sándor, a soproni színház tagja, kuplékat ad elő, *Déry* Rózi énekel, *Szeghő* Endre és *Körmendy* Kálmán *Tamás* Rezső szegedi újságíró tréfáját: *Maga akar Szegeden újságíró lenni?* mondják el. *Heltai* Jenő mint mozi-konferanszier. *Szivarvány*, jelenet egy hadikórházban, írta *Tamás* Rezső, játsszák: *Szeghő* Endre, *Körmendy* Kálmán, *Gazdy* Aranka, *Rásó* Ilona, *Korda* Sándor és *Ferenczy* Frigyes. *Gazdy* Aranka szaval, *Pintér* Böske, a miskolci színház primadonnája énekel és táncol. *Szeghő* Endre magánjelente. A szünet alatt nagyszabású tűzijáték. — *Király* Ernő szombaton lép fel utoljára a Korzó-moziban. A közönség óriási tetszéssel fogadta *Kovács* Andort és *Balogh* Böskét is, akik művészetük legjavát nyújtják egy a magánszámokban, mint a párjeleketekben.

— **Az amerikai kinematográfiának egyik legtekélyesebb produktuma, *A hamis tanu*** című bűnügyi dráma lesz szombaton és vasárnap az *Uránia* műsorán. Ez az izgalmas eseményű dráma és a szereplő színészek kitűnő játéka feltétlenül lebilincselőleg fog hatni.

Írógépszalag—szénpapír és az összes írógép kellékek állandóan raktáron tart és dímentesen felszereli **Keller** Írógépvállalat Szeged, Széchenyi-tér 8. Telefon 363.

— **Nyári tanfolyamok a nyelviskolában** német, francia, angol nyelvekből kezdők és haladók, tanulók és felnőttek külön-külön.

Pollák Testvérek

férfi és női divatcikkék legnagyobb raktára. —

Legmegbízhatóbb cég. Legolcsóbb beszerzési forrás.

Csekonics-u. 6. Széchenyi-tér 17. Telefon 854. Telefon 855.

Francia lap a monarchia erejéről.

Bern, július 28. A *Matin* utolsó számában szenzációs cikket ír Ausztria és Magyarország erejéről. A cikk a többi közt ezeket mondja:

— A végzetünk volt, hogy a monarchiáról mindig rossz információkat kaptunk. Most, amikor az orosz fegyverek diadalát hirdetik, akkor vagyunk a legnagyobb elismeréssel kénytelenek adózni a monarchia szívósságának. Hol van az a doktrína, mely azt hirdette a háború előtt, hogy a Habsburgok országai széthullanak? Elszállott nyomtalanul, mert meggyőződünk arról, hogy *ez a két állam a szervezetségnek szinte csodálatos erejét bírja produkálni.* Minket balkáni diplomaták és a még nálunknál is rosszabb látású oroszok informáltak, akik a vágyat összetévesztik az eredményekkel.

Egyik diplomatánk, aki közeli érintkezésben állott *Pasicse*sal, még *Delcassé* első minisztersége idején jelentést tett *Pasicstól* szerzett információi alapján a monarchia nagyarányú hadikészülődéseiről. *Delcassé* a diplomatát Párisba rendelte és a kihall-

gatás alkalmával heves jelenet játszódott le közöttük. A miniszter így szólt hozzá:

— Nekem Bécsből homlokegyenest az ellenkezőt jelentették. Önt valaki félrevezette.

— Engem nem vezetett félre senki, mert amit nekem mondtak, arról meg is győződtem.

Mikor aztán *Delcassé* megtudta, hogy *Pasics* volt a diplomata informátora, egyszerre megbékült. Azt természetesnek találta, hogy *a monarchia ügyeiről csak a Balkánon lehet jó információkat szerezni.* Utóda is az ő példáját követte és mikor háborúra került a sor, a balkáni diplomatákra hallgattak, akik befutották a kontingenst és a régi nótát fújták a monarchia gyöngeségéről. Most aztán, hogy az események mást mutatnak, a monarchia erejének forrását Németországban keresik. Pedig ez is tévedés, *a monarchia hatalmas erő, mely saját talajából sarjadzott.* Az a föltételezés, mely az osztrák és magyar monarchiát Németország függelékének tekinti, *ma már egyenesen komikus.*

Uj orosz csapatok Hindenburg frontja ellen.

Hamburg, július 28. *Gomoll* Vilmos, a *Hamburger Fremdenblatt* haditudósítója, aki Hindenburg frontján időzik, a következőket jelenti lapjának a legutóbbi napok harci eseményeiről:

Repülőink élénk tevékenysége a keleti fronton rendkívül nagy pusztulást vitt az oroszokra. Bár az ellenség részéről *francia repülők mutatkoznak* Voisin-gépekkel, amelyeket könnyű megismerni, még sem bírták megakadályozni repülőink földérintő és támadó szolgálatát. Rendszeresen végrehajtják terveiket, amelyek katonai épületek elpusztítására és katonai mozdulatok megzavarására irányulnak. Pinsktől Dünaburgig folytonosan bombákkal árasztották el a front mögött levő vasuti csomópontokat. Hogy milyen, nagyszerű a mi repülő flottánk, bizonyítja a revali kikötő ellen intézett nagyszabású támadás, amelynek kiváló sikere volt.

Hindenburg frontján a harci tevékenység lelohadt, mert az oroszok *az utóbbi napok támadásaiban nagy vérvesztést szenvedtek.* Az orosz front mögött megfigyelt mozdulatokból megállapítható, hogy az ellenség *új csapatokat szállít a frontra,* hogy a támadt hézagokat kitölthesse. Az elmúlt napokban a rigai fronton csak kisebb vállalkozások voltak, amelyekben mindannyiszor kudarc érte az oroszokat. Smorgontól északnyugatra is támadtak az oroszok, ez a támadásuk azonban még ki sem fejlődhetett, mert tüzelésünkben hamarosan megsemmisült.

Krevotól délre két nappal ezelőtt táma-

Telefon 872. **URÁNIA** Telefon 872.
Magy. Tudományos Színház

Szombaton és vasárnap, Július 29-én és 30-án

Az amerikai kinematográfia legújabb szenzációja!

A hamis tanu.

Bűnügyi dráma 3 felvonásban.

Valódi amerikai téma és izgalmas bonyodalom

Előadások d. u. 5, fél 7 és 9 órakor vasárnap d. u. 3 órától folytatva.

Gyermekjegyek csak az első előadásokra érvényesek.

Álkalmi könyvvásár Várnay L. Könyvkereskedésében, Szegeden.

Az irodalom legnagyobb kincsei rendkívül leszállított áron szerezhetők be.

dást kísérelt meg az ellenség. A rohamot gázáradással vezették be. Ez alkalommal kitűnt, hogy a német gázárcok teljesen megfelelnek rendeltetésüknek. Amidőn az ellenség azt hitte, hogy elérkezett a támadás pillanata, előre indította csapatait, amelyek azonban ágyu- és gépfegyvertűzelésünkben *csaknem teljesen elpusztultak*. A támadás nem ismétlődött meg.

Stürmer diktátor lett.

Zürich, július 28. A Temps-nak jelentik: Stürmer rendkívüli fölhatalmazást kapott és különösen följogosították arra, hogy valamennyi minisztere fölött szabadon rendelkezhessék. Az élelmiszer-inség megköveteli, hogy egy ember álljon az ország élén és az egész hatalmat a maga személyében egyesítse.

Német torpedónaszádok elfogtak két angol gőzöst.

Landskrona, július 28. Négy német torpedónaszád délelőtt nemzetközi vizeken Landskrona előtt két angol tehergőzöst feltartóztatott és lefoglalta. (M. T. I.)

Olaszország nem üzen hadat Németországnak.

Berlin, július 28. Luganóból jelentik: A legutóbbi olasz minisztertanács Olaszország katonai és diplomáciai helyzetére való tekintettel elhatározta, hogy Olaszország nem üzen háborút Németországnak.

A minisztertanács egyúttal elhatározta, hogy a hazaárulás miatt kivégzett Battistinek emlékművet állítanak s műveit államköltségen kiadják.

A magyar példa Németországban

Berlin, július 28. Schönaich-Carolath herceg, a birodalmi gyűlés tagja a Megdeburger Zeitung-ban azt javasolja, hogy a német kormány a pártok vezető tagjaiból alakítson állandó bizottságot, amellyel a külső politika kérdéseiben a kormány tartós érintkezést tartson fenn. A herceg azt hiszi, hogy javaslatának megvalósítására a gyakorlat-

Gyomorhajók dicsérik a Leinzinger-féle gyomorcsépp jó hatását, Üvegje 1 koronáért kapható Leinzinger Gyula, gyógyszer-tárában Szeged.

Izzad valamely testrésze? Ugy használja a dr. Leinzinger-féle kipróbált szert. Üvegje 70 fillérért kapható Leinzinger Gyula, gyógyszer-tárában Szeged, Széchenyi-tér. 250

Hajhullás, hajkorpa gyorsan elmúlik a Leinzinger-féle „China-haj-essz” által. Ára K 1:50 Kapható Leinzinger Gyula, gyógyszer-tárában Szeged, Széchenyi-tér. 250

Hajöszülés ellen csakis az ártalmatlan Leinzinger-féle „Hajrestorer” használja. Ára 1 K 50 fill. Kapható Leinzinger Gyula, gyógyszer-tárában Szeged, Széchenyi-tér. 250

Legjobb hajfestő az országosan elismert Leinzinger-féle. Ára 3 korona. Kapható Leinzinger Gyula, gyógyszer-tárában Szeged, Széchenyi-tér. 250

Fájós fogára vegyen mielőbb a híres Leinzinger-féle fogcséppből üvegje 70 fillérért kapható Leinzinger Gyula, gyógyszer-tárában Szeged, Széchenyi-tér. 2500

Az összes harcterek legjobb és legáttekinthetőbb térképei legolcsóbb áron

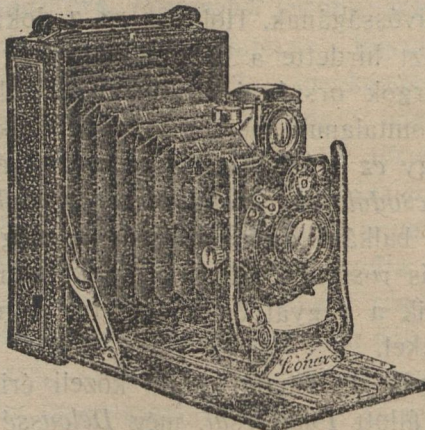
Várnay L.

könyvkereskedésében (Kárász-utca 9.)

ban már megtörtént az első lépés, amennyiben a birodalmi kancellár a pártok vezéreit véleménynyilvánítás végett különböző alkalommal már fogadta. A javaslat megvalósításával a magyar parlament példáját követnék.

Felelős szerkesztő: Pásztor József.
Kiadótulajdonos: Várnay L.

Fényképezési gépek.

10—500 koronáig Görz és Zeiss lencsékkel. Nagy raktár mindenféle fényképezési cikkekben, — eredeti gyári árakban —

Sandberg Henrik optikai intézet
Szeged, Széchenyi-tér 16.

T. vevőimnek jól berendezett sötét kamrát díjtalanul rendelkezésére bocsájtok.

Szenzációs újdonság!

Lakatos László:

Konstantinovic Konstantin

Ára 80 fillér.

Andrejev Leonid:

Rögeszmék

Ára 40 fillér.

Krúdy Gyula:

P E T I T

Ára 60 fillér.

Herczeg Ferenc

A hét sváb

Regény 3 K 50 fill.

Neumann Frigyes:

Középeurópa

Ára 5 korona,

Aage Madelung:

A megbélyegzettek

Regény Ára 5 K 20 fill.

Kapható:

Várnay L. könyvkereskedésében.

irodalmi újdonságok!

Wiczmándy Jenő:

Vörös ördög szabadságon

Ára 3 korona.

Dr. Radó Sámuel:

Jolm Bull és társai

Ára 3 korona.

Dr. Kunos Ignác:

Török nyelvkönyv

Ára 3 K 60 fill.

Böszörményi Zoltán:

A halál elébe

Ára 3 korona.

Pogány József:

A földre szállt pokol

(Az Isonzo epasza.) Ára 3 K 50 fill.

Szederkényi Anna:

Amíg egy asszony eljut odáig

Regény Ára 1 K 90 fill.

Herczeg Géza

könyve az olasz harcterről

Ára 3 korona.

Barabás Béla:

Magyar hadifoglaltok élete orosz és olasz földön

Ára 3 korona.

Salgó Ernő:

Írók és szindarabok

Ára 3 K 50 fill.

ifj. Pintér Imre:

Csatafűzben

Ára 2 korona.

Babits Mihály:

Recitativ (versek)

Ára 4 korona.

Berta Lajos:

Szerelem (szinmű)

Ára 1 K 40 fill

Kosztolányi Dezső:

Bűbájások

Novellák Ára 3 K 50 fill.

Molnár Jenő:

Muesa a fronton

Ára 2 K 50 fillér.

Kaphatók: **Várnay L.**

könyvkereskedésében SZEGED, Kárász-utca 9.